

Каралган

МБ житәкчесе
МБ /Калинина М.Б./
беркетмә № 1
«20» август 2013ел.

Килешенгән

«Яна Мәлкән гомуми төп белем
мактабе» ГБМУнең УТЭБДУ
Сәгъдиева Г.Ф.
«20» август 2013 ел.

Расыйм

«Яна Мәлкән гомуми төп
белем мактабе» ГБМУнең
директоры
Әхмәтшина Л.М.
Приказ № 72
«28» август 2013 ел.

уку фәнненән

ЭШ ПРОГРАММАСЫ

Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районы

«Яна Мәлкән ТГБМ» ГБМУ

Исрафилова Рәзилә Миңнегали кызы, 1 категорияле укытучы

әдәби уку, 3 нче сыйныф

Педагогик совет
утырышында каралган.
беркетмә № 1
« 20 » август 2013 ел.

Аңлатма язуы

Әдәби укудан эш программасы ФДБС таләпләренә туры килә. **Эш программасы** «Татар телендә башлангыч гомуми белем бирү мәктәбендә әдәби уку» предметын укыту программасына (1–4 нче сыйныфлар Төзүче авторлары: Г. М. Сафиуллина, М. Я. Гарифуллина, Ә. Г. Мөхәммәтжанова, Ф. Ф. Хәсәнова; Казан, 2011) һәм Татарстан Республикасы Минзәлә районы” Яңа Мәлкән төп гомуми белем бирү мәктәбе”нең 2-3 сыйныфлар өчен укыту планына нигезләнеп төзелде. Программаны үзләштерүгә бирелгән сәгатъләр саны: 70. Атнага 2 сәгать.

УМК “Перспективалы башлангыч мәктәбе”

Контроль эшләр саны- 4

Тел дәресләре балаларны халкыбызның рухи-әхлакый идеалларына китерергә, аларда югары сөйләм культурасы формалаштырырга, ижади сәләтләр өстерергә, мөстәкыйль уйларга һәм эшләргә омтылышын канәгатьләндерергә тиеш.

Мәктәпкә кәргәнче үк, бала ана телендә сөйләшә белә, ләкин ул телне әле аңлы рәвештә кулланмый, татарча сөйләү – аның өчен табиғый хәл.

Укыту-методик комплектының бурычлары:

«Әдәби уку» укыту-методик комплекты түбәндәге мәсьәләләргә хәл итә.

1. «Перспектив башлангыч мәктәп» комплекты чишәргә тиешле гомумдидактик бурычлар: укучы үзенә кирәкле информацияне «Эчтәлек»; битенә карап таба белергә; исеме буенча текстның эчтәлеген күзалларга; күзәтү эшчәнлеген формалаштырырга (*әдәби һәм сәнгать исәрдәреннән аерым детальләргә таба, барлык вакыклары белән сөйләп бирә*) һәм гомумиләштерергә (*аерым детальләргә нигезләнеп, таралган төрлә мәгълүматларны берләштереп, бербөтен картина тудырырга*); «акыллы өлкәннәр» белән хат аша аралашу ихтыяҗы формалаштырырга тиеш.

2. Бала яшенә туры килә торган теоретик бурычлар:

а) хайваннар турындагы әкият үзенчәлекләре белән таныштыру: татар халык әкиятләренен, берьяктан, башка халыкларның хайваннар турындагы әкиятләренә охшаш булуы (*төп геройлары — хайваннар, еш кына бер ук төрлә мөнәсәбәтләргә керәләр*), икенче яктан, бер-берсеннән аерылуы (*төп геройлар — башка төрлә хайваннар, бер-берсе белән мөнәсәбәтләре бөтенләй башка төрлә*); хайваннар турындагы автор әкиятләренен ешкына халык әкиятләренә нигезләнүе (*башлангыч сыйныфларда әле автор нигезләнүе термин буларак әйтелми*); халык әкиятләрендә аерым хайваннарның патшалык итүе (*баш булуы*); хайваннар турындагы әкият героеның һәрвакыттакөчсезләргә яклаучы гына түгел, еш кына хәйләкәр, тиктормас, көлкегәкалучы икәнлегә турында төшенчә бирү;

ә) әхлакый бурычлар: күзәтүчәнлек, хыяллана белүчәнлек, дуслар белән аралашу, ярата һәм яратыла белү –байлык һәм рухи кыйммәт икәнлегә турында күзаллау булдыру;

б) эстетик бурычлар: матурлык - ул сине чолгап алган тирәлек, бары тик аны күрә белергә кирәкле турында төшенчә бирү;

в) сөйләм телен үстерү бурычлары.

3. Текстта ориентлаша белергә өйрәтү: әсәрләргә өлешләргә бүлү, кирәк урынны табын укып күрсәтү, хис белән белдерелгән өзеккән эчтәлеген ачыклау; әдәби әсәрләргә бәя бирелгәндә һәм сәнгать әсәрләргә караганда предметка - бу «синең» әсәргә аңлау, идеяң икәннен жайлап төшендерү.

Әдәбияттан гомуми башлангыч белем бирү (1-4 сыйныфлар) баскычларының максатлары:

- татар әдәбияты хақында беренчел күзаллау булдыру;
- әдәби әсәрләргә дәрес, сәнгатьле, тиз укырга һәм аңларга өйрәтү;
- әдәби текст белән эшләү, текст эчтәлеген үз сүзләргә белән сөйләү күнекмәсен камилләштерү;
- мөстәкыйль рәвештә әсәрләргә укырга һәм үзләштерергә күнектерү, татар әдәбиятына һәм башка халык әдәбиятларына хөрмәт, китапка кызыксыну булдыру;

белемгә омтылыш тәрбияләү, укучының ижади, логик фикерләвен, хәтерен, эстетик зәвыгын үстерү, үз-үзен тәрбияләвенә ирешү.

Дәреслек һәм дәреслек-хрестоматия, мөстәкыйль эш дәфтәреструктуралары һәм идея эчтәлекләре буенча бер – берсенә бәйләнеп килә. Мәсәлән, дәреслеккә «Күзәтәбез һәм тәәсирләр белән уртаклашабыз», «Чагыштырулар серенә төшенәбез», «Кешеләргә хыялларын аңларга тырышабыз», «Ярату турында», «Хикмәтле тормыш тәҗрибәсе туплыйбыз», Көлкә серләре», «Герой ничек туа?», «Үткәннәр белән хәзергә чагыштырабыз» бүлекләренә дәреслек – хрестоматиянең һәм эш дәфтәрнен шул ук бүлекләргә туры килә. Дәреслек һәм мөстәкыйль эш дәфтәргә дә бер үк максатларны тормышка ашыра.

«Әдәби уку» предметының структурасы

Тыңлау(аудирование)

Ишеткән сөйләүне кабул итү (әңгәмәдәшеннән фикерләрен, төрлә текстларны укыганда тыңлый белү). Сөйләм барышында әйтелгән фикерне аңлау, ишеткән әсәргә эчтәлегә

Сөйләм (аралашу культураны)

Сөйләм төрө буларак диалог. Диалогик сөйләмнән үзгөчлөклөр: сорауны аңлау, аларга жавап бири; текст буенча сораулар куя белү. Өңгәмәдәшкә бүлдөрмичә тыңлы һәм тикшерелә торган мәсәлә буенча әдәплә итеп үз фикеренә әйтә белү (уку, фәнни, әдәби текст буенча). Текстка һәм шәхси тәҗрибәгә нигезләнеп, текст турында үз фикеренә әйтү. Дәрестән тыш аралашу вакытында сөйләм әдәбе нормаларынан тайпылмау. Фольклор әсәрләре нигезендә милли этикет үзгөчлөкләре белән таныштыру. Сүзлек белән эш (туры, күчерелмә, күпмәгънәле сүзләргә аерып алу), укучыларның сүзлек байлыгын максатчан тулыландыра бару.

Сөйләм төрө буларак монолог. Автор текстна таянып, тәҗдим ителгән яки укытучы әйткән тема буенча зур булмаган текст (монолог) төзү. Сөйләмдә текстның төп фикерен чагылдыру. Фәнни-популяр һәм әдәби әсәрләрнән үзгөчлөгән искә алып, укылган яки ишеткән текстның эчтәлеген төгәл сөйләп бири. Көндәлек тормыштан, әдәби әсәрләрдән, сынлы сәнгать әсәрләрнән алынган тәсирләрне тасвирлы белү, фикерләү, хикәяләү аша бири. Чыгышның дәрәс планлаштыра алу. Монологик сөйләмнән үзгөчлөкләрен искә алып, синоним, антоним, чагыштыруларны урынлы куллану.

Укылган әсәрнән дэвәми буларак, телдән сочинение, рәсем яки бирелгән тема буенча кечкенә хикәя төзү.

Язмәсөйләм культураны

Язма сөйләм нормалары: эчтәлекнән әсәр исемнә туры килүе (тема чагылышы, геройларның характеры, вакыйга барган урын). Язма сөйләмдә телнән сәнгати сурәтләү чаралары: синоним, антоним, чагыштыруларны кулланы белү. Бирелгән тема буенча хикәя, баяләмә төзү.

Балалар китабы белән эш

Россиядә яшәүче төрле милләт халыкларының авыз ижаты әсәрләре. XIX–XX гасырда яшәгән классик язучыларның (шул исәптән балалар язучыларының да) әсәрләрен өйрәнү. Чит ил һәм хәзерге көн язучыларының кече яшьтәге мәктәп баласы аңлы алырлык әсәрләрен бири.

Төрле китаплар (тарихи, мажаралы, фантастик, фәнни-популяр басмалар, белешмәлекләр, энциклопедияләр) һәм балалар вакытлы матбугаты белән танышу. Юмористик әсәрләр. Балаларга тәҗдим ителә торган төп темалар: төрле халыкларның авыз ижаты, Туган ил, табигать, балалар, жанлекләр, яхшылык һәм яманлык.

Әдәби әсәрләргә мәли үзләштерү

Укытучы ярдәмдә әдәби тексттан сәнгатьлек чаралары: синоним, антоним, эпитет, чагыштыру, метафора, гиперболаларны табу һәм аларның әһәмиятен билгеләү.

Әдәби әсәр, әдәби образ, сүз сәнгате, автор (сөйләүче), сюжет, тема; әсәр герой: портреты, сөйләмә, эш-гамәлләре, фикерләре; авторның әсәр героена мөнәсәбәтә төшенчәләрен аңлату. Әсәрнән төзелеш үзгөчлөкләре, сурәтләү (пейзаж, портрет, интерьер), фикер йөртү, геройның монологи һәм диалогы, композиция үзгөчлөкләре турында күзаллау булдыру.

Чәчмә һәм тезмә сөйләмне тану, аеру; тезмә сөйләмнән үзгөчлөкләрен (ритм, рифма) билгеләү.

Фольклор һәм автор әсәрләрен аеру. Әсәрләргән жанр төрлеләге. Фольклор формасы буларак бишек жыры, үртәвечләр, мөкальләр, әйтәмнәр, табышмаклар; аларны тану, аеру, төп фикерен билгеләү. Әкиятләр (хайваннар турында, тормыш-көнкүреш, тылсымлы) белән танышу. Әкиятләрнән әдәби үзгөчлөгә, тел байлыгы, төзелеш. Автор әкиятләре.

Хикәя, шигырь, мәсәл жанрлары турында гомуми күзаллаулар, төзелеш үзгөчлөкләре, сәнгати чаралары.

«Әдәби уку» программасы укучы эшчәнлегенә бөйлә эш төрләрен күрсәтә. Дәрәсләрдә сәнгатьле уку, текстның эчтәлеген сөйләү һәм язу, сочинение язу, эзер темага телдән яки язма рәвештә текст әзерләү, картиналар белән эшләү, әсәргә нигезләп инсценировка эшләү, рольләргә бүлеп уку, уен кебек эш төрләрен куллану күз алдында тотыла.

Нәтижәдә, әдәби уку аша укучыларда сүз сәнгатен өйрәнүгә нигез салына, сөйләм культураны булдыруга ирешелә. Бала әдәби текст укуның мәгълүмат чыганагы гына түгел, бәлки әхлакый һәм эстетик ләззәт алу чарасы булуына төшенә. Укучы текст аша милли әдәбият үзгөчлөкләрен тоярга, әсәргә карата үз бәясен белдерергә тиеш була.

Башлангыч мәктәпне тәмамлаган укучы әдәби әсәрдән автор житкерергә теләгән төп фикерне аерып чыгара белергә тиеш. Шулай ук аның лирик әсәрнән хис белдерү өчен хезмәт итүгән аңлавын, әсәрдә автор һәм анда катнашучы геройларның фикер аерымлыкларын төемлы алуы да күз алдында тотыла.

Әдәби уку предметының укыту планындагы урыны

Программа гәмәлдәге базис план һәм ТР Минзәлә муниципаль районы МБОУ “Яңа Мәлкән төп мәктәбә” нән 2013-2014 нче уку елына уку – укыту планы нигезендә атнага 2 сәгәт исәбеннән 35 атнага төзелә, база дәрәжәсендә. Барлык сәгәт саны -70 сәг, база дәрәжәсендә.

3 нче сыйныф өчен әдәби уку укыту күрсының эчтәлегә.

№	Сәгәтләр саны		
	авторлар программасы буенча	эш программасы буенча	дидактик берәмлекләргә эреләндерүгә төзәтмә яки
Бүлек һәм тема исемнәре			

				өстәмә сәгатьләр
1	Күзәтәбез һәм тәэсирләр белән уртаклашабыз.	14 сәгать	12 сәгать	-2
2	Чагыштырулар серенә төшенәбез	6 сәгать	7 сәгать	+1
3	Кешеләрнең хыялларын аңларга тырышабыз	7 сәгать	8 сәгать	+1
4	Ярату турында	9 сәгать	10 сәгать	+10
5	Хикмәтле тормыш тәҗрибәсе туплайбыз	7 сәгать	7 сәгать	-
6	Көлкә серләрен эзлибез	6 сәгать	7 сәгать	+1
7	Герой ничек туа	7 сәгать	13 сәгать	+5
8	Үткәннәр белән хәзергә чагыштырабыз	12 сәгать	5 сәгать	-7
9	Кабатлау	-	1 сәгать	1 сәгать
	Барысы	68 сәгать	70 сәгать	

Укыту предметының төп эчтәлегә

Программа әдәби әсәрләр белән эшләр юллары, алымнары белән таныштыра, шул ук вакытта укытучыга ижади эшләр мөмкинлеген дә калдыра. Шигъри һәм проза. Шигъри һәм чөчмә әсәрләр турында гомуми күзаллау булдыру. Әдәби әсәрнең исеме, авторы (язучы, шагыйрь) була, халык авыз ижатында ул билгесез (авторы юк).

Халык авыз ижаты әсәрләре

Халык авыз ижаты турында гомуми күзаллау. Авторларының булмавы, телдән сөйләм, гамәли уен характерындагы кече жанр әсәрләре. Бишек җырлары, санамыш, табышмак, тизәйткеч, эндәшләр. Әйләнмәле һәм чылбыр әкиятләре. Халык авыз ижатының табышмак, әйләнмәле әкият кебек формаларын гамәли үзләштерү.

Сурәтләнгән вакыйгаларга карата автор фикере (әсәр исеме, геройларга характеристика, автор бәяләмәсе).

Хайваннар турында әкиятләр. Әкиятләр турында гомуми күзаллау. Татар халкының хайваннар турындагы әкиятләрендә төп герой, аның характеры. Россия халыклары әкиятләре. хайваннар турында әкиятләрнең, гасырлар кичеп, хәзергә көнгә кадәр килеп житүе: бик борынгы әкиятләр, борынгы әкиятләр, әкияти вакыйгалар.

Әкиятләрнең тәрбияви роле. Геройларның характеры, аларның акыл-фигыльләре, һәрвакыт ярдәмчел, киң күңелле булуларына игътибар итү, ишарә ясау. Күчмә сюжетлар.

Тылсымлы әкиятләр. Сюжет куелышы. Тылсымлы дөньядагы предметлар, әкияти төсләр, тылсымлы булышчылар. Борынгы заманнарда дөньяны танып белү (төрле көчләр, кешенең хайванга, үләнгә, табигать күренешләренә әверелүе). Тылсымлы әкиятләрнең төзелеш үзенчәлеген (вакыйгаларның чылбыр рәвешендә үрелеп баруы, кабатлаулар). Тылсымлы әкият геройлары. Тылсым дөньясы, булышчылар, тылсымлы предметлар, тылсымлы саннар (3, 7, 13, 40). Әкият геройларының тылсым дөньясында сәяхәт итүе, сынаулар аша үтүе, явыз көчләрне жинүе, гаделлекнең тантана итүе. Дөнья халыклары әкиятләре.

Тормыш-көнкүреш әкиятләре. Тормыш-көнкүреш әкиятләренә килеп чыгышы. Тылсымлы әкиятләрдән аермалы яклары. Әкиятләрдә проблемалар, үгет-нәсыйхәт, юмор хисе.

Автор әкиятләре. Автор һәм халык әкиятләрендә сюжет-композиция охшашлыгы, яңа мәгънәви төсмерләр бирү. Татар, рус, дөнья классикасында халык әкиятләре һәм автор әкиятләрендә охшашлык: сихри көчләрне жинү юллары (халык әкиятләрендә), ярату хисенә көч (автор әсәрләрендә).

Риваять, бәет, мифлар турында гомуми күзаллау булдыру. Риваять, бәет, мифларда кешеләр тормышының чагылышы, табигый көчләрнең кешеләргә ярдәмгә килүе. Кешелек дөньясы һәм тылсымлы дөнья арасындагы бәйләнеш.

Мәкальләр. Мәкальләр – халыкның тормыш тәҗрибәсеннән тупланган акыллы сүзләр. Мәкальләргә төрле ситуацияләрдә урынлы кулланыла белергә күнектәр. Төрле халыкларның мәкальләре, аларның охшашлыгы. Әкият, мәсәл, хикәянең, иллюстрацияләренә эчтәлегенә туры килә торган мәкальләргә дәрәҗә сайлау.

Автор эсәрләре

Тылсымлы шигъри әкиятләр (Г. Тукай. «Су анасы», «Шүрәле» һ.б.), аларда халык әкиятләре белән сюжет бәйләнеше, композиция үзенчәлеге. Автор эсәрләрендә һәм халык әкиятләрендәге сюжет кулланылышы (калма-каршы ике дөнья, булышчылыр, тылсымлы төсләр). Автор әкиятләрендә, нәкъ халык әкиятләрендәгечә, вакыйгаларның кабатлануы, чылбыр рәвешендә тезелүе, аерым сүзләрнең ритмик кабатланып килүе. Автор теленең кабатланмас матурлыгы.

Мәсәлләр

Мәсәлләрнең ике өлештән – сюжеттан һәм моральдән (үгет-нәсыйхәт, әдәп-әхлак кагыйдәләре) торуын аңлату. Мәсәлләрнең хайваннар турындагы әкиятләрдән килеп чыгышы һәм гасырлар дәвамында үсеше. Мәсәл моральдә мәкальләр куллануның тәрбияви роле. Татар язучыларының мәсәлләре белән танышу.

Әдәби жанрлар

Жанрлар турында гомуми күзаллау булдыру; хикәя, шигърь.

Хикәя. Хикәянең исеме. Ике образны чагыштырып сөйлә белү. Эсәр геройларына карата үз фикереңне белдерү. Жанр үзенчәлеге: сурәтләнгән вакыйгаларның тормышчанлыгы, әхлак кануннарына туры килүе, уйлап табучанлык. Эсәр исемнең төп мәгънә, эчтәлек белән туры килүе. Хикәя геройлары, аларның портретлары, характеры, сөйләм һәм вакыйгалар аша чагылышы. Хикәядә авторның үз геройларына мөнәсәбәте. Хикәя герое. Характер һәм тойгылар үзенчәлеге. Геройларның характерына чагыштырма анализ. Авторның геройга, вакыйгаларга, күренешләргә мөнәсәбәтен сеземли алу, үз фикереңне әйтә белү. Хикәяләрдә автор билгеләмәсе: герой портреты, катнашучы геройларга характеристика, пейзаж һәм интерьер сурәтләнеше, геройны чолгап алган тирәлек. Әкият һәм хикәя жанрының аерымлыклары (бары тик күзәтелә генә): әкияттә кискен бирелә, ә хикәяләрдә композициянең уйланылмаган, алдан күрелмәгән борылыш алуы күзәтелә. Жанрларның максаты төрле булуга игътибар итү: әкиятләрдә укучы-тыңлаучыга табигатьнең югары көчләре тәсире, геройларның халәте бирелсә, хикәяләрдә теге яки бу вакыйгада геройларның характерын ачу күзәтелү. Хикәя жанрының үзенчәлекле якларын күзәтү: а) хикәяләрдә вакыйгалар агышы (эсәр героеның характерын ачыклау өчен кызыклы хәлләр); ә) герой характерының катлаулылыгы; б) вакыйга һәм хәлләрнең киеренкелеге; в) эсәрнең сәнгатьле теле. Эсәрдә берничә сюжет сызыгы белән вакыйгалар бирелеше, геройларның кичерешләре, жиңүләре.

Шигърь. Дөньяны шагыйрьләр күзлегеннән чыгып танып белү: шагыйрьнең матурлыкны тоя белергә өйрәтүе. Рифма белән танышу: аны сеземли, таба, куллана белергә күнектү. Кеше һәм табигать бергәлеге. Әйләнә-тирә дөнья матурлыгының шагыйрь өчен илһам чышмәсе булуына инандыру. Шигърьдә чагыштыру, сынландыру, эпитет. Автор эсәрләрендә һәм халык авыз ижатында охшашлык. Чагыштыру, контраст, жанландыру кебек гади әдәби алымнарны таба белү. Жанлы сөйләмнең мөһим чараларын үзләштерү күнегүләре: темп, тавыш көче, тон, сөйләм мелодикасы (тавышны күтәрү, түбәнәйтү).

Лирик геройның («Катнашучы герой», «Автор») эчке дөньясын шигъри формада ачып бирү юллары: әйләнә-тирә табигатьне сурәтләү, хис һәм тойгылар чагылышы. Эсәр геройларының сөйләм үзенчәлекләрен билгеләү, аларның эш-гамәлләрен, тирә-якка, дөньяга карашларын чагыштырып карау, үзенң һәм авторның геройга мөнәсәбәтен ачыклау. Тексттагы сүзләренең мәгънә төсмерләрен аера белү һәм аларны сөйләмдә куллану, сурәтләү чараларын тану һәм аңлау (чагыштыру, эпитет, метафора, фразеологик берәмлекләр, каршы кую, кабатлаулар). Төрле ел фасылларын чагыштырып, дөньяның күп төсле, формаларның күп төрле булуын аңларга ярдәм итү, матурлыкка тиешле хисләр белән җавап бирергә, оригиналь һәм стандарт булмаган фикерләргә кызыксыну уяту. Гади предметларның гадәти булмаган якларын ачу.

Геройның эчке дөньясын аның әйләнә-тирә дөньяны танып белүе аша күрсәтү. Шагыйрьләр ижат иткән дөнья белән чынбарлык арасындагы охшаш һәм аермалы якларны билгеләү. Шигърьләре укыганда әдәби сурәтләү чараларын (чагыштыру, жанландыру, калма-каршылык, лексик һәм композицион кабатланулар) эзләп табу. Авторларның ижат алымнары, тормышлары турында күзаллау булдыру. Диалогик һәм монологик сөйләмне үстерү.

Әдәби эсәрләрнең башка сәнгать эсәрләре белән бәйләнеше.

Библиографик культура

Дәрәсләктә жинел генә ориентлашырга өйрәтү: эчтәлектән кирәкле эсәрне тиз генә эзләп таба белү. Кече ыштәге мәктәп баласының дәрәстән тыш эшчәнлеген оештыру: өй, мәктәп китапханәләреннән файдалану. Фән буенча сүзлек, белешмә әдәбият, вакытлы матбугат белән эшләү. Балалар китабы белән эшләү. Катапның төп элементларын аеру: китап тышлыгы, китап төпсәсе, битләре. Китапны саклап тоту күнекмәләре булдыру.

Тематик һәм монографик жьентыклар турында күзаллау булдыру. Төрле тематик жьентыклар төзү күнекмәләре бирү. «Сайланма эсәрләр» төшенчәсе бирү. Теге яки бу язучы, шагыйрь ижатын өйрәнгәннән соң, аның эсәрләреннән нәни жьентыклар төзү. Китапханәләрдән файдалана белү осталыгын үстерү, тәкъдим ителгән исемлек буенча китаплар сайлай белергә өйрәтү.

Әдәби китапларда жинел ориентлашу. Китап ахырында бирелгән эчтәлек белән эшләү. Китапның элементлары: титул бите, аннотация, китапның рәссам-биззәүчеләре турында өйрәнүне дөвам итү. Аерым эсәр яисә китапка аннотация яза белергә күнектү. Сайланма эсәрләр турында белешмә бирү. Мәгънәсе аңлашылмаган яисә авыр язылышы сүзләре сүзлекләрдән таба белергә өйрәтү. Язучы, шагыйрьләр турында чыгышлар ясау. Китапханәдә ориентлашу.

Аңлап һәм сәнгатьле уку күнекмәләрен үстерү. Телдән һәм язма сөйләм күнегүләре. Аралашу культурасын ныгыту. Темага карата, эсәр буенча үз фикерләреңне төгәл әйтә белү.

Уку, сөйләү, тыңлау күнекмәләре формалаштыру

Укучыларны тиз һәм йөгерең укырга гадәтләндерү. Укыганда орфоэпия нормаларын төгәл саклау, дәрәс тавыш төсмерләре (тавыш көче, темпы) белән укырга өйрәтү. Аңлап һәм сәнгатьле уку күнекмәләре булдыру. Укуга карата таләпләрең төгәл үтәү: кычкырып укуның дәрәсләге, сәнгатьлелеге, укуның тизлеге.

Юмористик һәм житди характердагы әсәрләрне кычкырып, яттан укыганда эмоциональ характерын чагылдыру. Тавыш төсмерләре – интонация, тон, тавыш көче, темп, пауза, логик басым, сүзсез мимика, хәрәкәтләрне бирү күнекмәләре.

Текстларны анализлаганда сәнгатьелек чараларын табарга күнектерү. Сурәтләнү чаралары турында беренчел күзаллау булдыру, кабатлауларның мәгънәсенә төшенү, тавышның сәнгатьелеген ачыклау: рифма, ритм тою күнекмәләре.

Сәнгатье уку күнекмәләре формалаштыру (интонация, тон, темп саклап кычкырып уку). Автор бирергә теләгән картинаны күзаллау. Эчтән укый белергә күнектерү. Чылбыр рәвешендә укыганда үз урынынны белеп, чират буенча уку. Укылган әсәргә анализ ясау күнекмәләре.

3 нче сыйныфта укыла торган әсәрләр

Төрле милләтләрнең хайваннар турындагы халык әкиятләре

1. Әфган халык әкиятә: “Иң яхшы дару”, “табышны ничек бүләргә?”;
2. Уйгур халык әкиятә: “Тылсымлы китмән”;
3. Инглиз халык әкиятә: “Төстәге пингвин баласы”;
4. Монгол халык әкиятә: “Этәч таңда нигә кычкыра?”;
5. Манси халык әкиятә: “Куяның колагы нигә озын?”;
6. Кабарда халык әкиятә: “Жәнлекләр патшасы”;
7. Венгр халык әкиятә: “Комсызлык бәласе”;
8. Африка негрлары әкиятә : “Сырны ничек бүлгәннәр?”;
9. Эстон халык әкиятә: “Куяның ирен нигә ярк?”;
10. Эвенк халык әкиятә: “Этәч нигә кычкыра?”;
11. Казакъ халык әкиятә: “Юмарт дөя”;
12. Нугай халык әкиятә: “Карт һәм су анасы”;
13. Норвегия халык әкиятә: “Кабартма”;
14. Алман халык әкиятә: “Сандугач белән Аю”;
15. Каракалпак халык әкиятә: “Жәй белән Кыш нигә күрешми?”;
16. Латыш халык әкиятә: “Шайтанга ничә яшь?”;
17. Литва халык әкиятә: “Итагателье мәче”;

Татар әдәбияты классиклары

1. Г. Тукай : “Яшь агач”, “Көзгә белән Маймыл”, “Жил белән йөзем-жимеше», «Аккош, Чуртан һәм Кыскач”;
2. К. Насыри: «Төлкә белән Этәч», “Комсыз эт»;
3. М. Жәлил: «Яңгыр», “Кичер, илем»;
4. Ф. Кәрим : “Ант”, “Ватаным өчен”;
5. М. Гафури: «Мәймүн белән күзлекләр», «Чикерткә белән Кырмыска», «Кәжә белән Төлкә», «Ике Каз белән Бака», «Болын», «Ике Чебен»;
6. Н. Исәнбәт: «Ябалак белән Чыпчык»;
7. Ә. Исхак: «Төлкә белән виноград», «Карт Имән белән яшь егет»;
8. Ш. Маннур: «Көзгә урманда», «Яратам»;
9. Г. Бәширов: «Беренче кар», «Ана каз белән ата каз һәм аларның унике бәбкәсе», «Безнең Татарстан»;
10. Ф. Хәсни: «Яфрактар коелганда»;
11. А. Алиш: «Утлы йомырка»;
12. Ш. Галиев: «Иншаның файдасы», «Сүзләре һәм үзләре»;
13. Г. Ахунوف: «Канатлар кая илтә?»;
14. Х. Туфан: «Казан»;
15. Н. Дәүли: «Бала болыт»;
16. Ф. Яруллин: «Хәйләкәр куян», «Мактану бәласе», «Тылсымлы ачкыч»;
17. И. Юзеев: «Матурлыкны гына алып кит», «Хатасыз ничек язарга?»

Борынгы язучылар

1. Эзоп: «Давыл белән Кояш», «Балыкчы».

Россия жирлегендә яшәп иҗат иткән язучы-шагыйрьләр

1. Т. Яхив: «Карга белән Төлкә»;
2. В. Радлов: «Карганың хәйләсе»;
3. М. Әлимбаен: «Салават күпере»;
4. Н. Сладков: «Күзалдавычлар», «Кем остарак?», «Кышкы жәй»;
5. Р. Паушкин: «Кыш»;
6. Г. Остер: «Серне ачты»;
7. В. Гаршия: «Ил гизүче Бака»;
8. И. Крылов: «Аккош, Чуртан һәм Кысла»;
9. Л. Толстой: “Зирәк Чәүкә”;
10. Б. Рәхмәт: “Иң күнелле чак?”, “Ничек өйрәнергә?”
11. А. Алланазаров: “Кыш кайчан була?”, «Дустымны эзлим»;
12. К. Тәнрекулиев: «Эшчән Гельды»;
13. А. Гыйләжәв: «Суык»;
14. Г. Сабитов: «Тәүге шатлык»;
15. К. Тәхау: «Көзге урман»;
16. Б. Рәхимова: «Шук болытлар, батыр жил, якты кояш»;
17. Р. Гыйззәтуллин: «Батырлык»;
18. Г. Хәсәнов: «Корташар», «Кыр казы», «Гөблә», «Май»;
19. И. Солтан: «Кар ник ява?», «Кар шыгырдый»;
20. М. Мазунов: «Карап торам», «Яңакарлар ява»;
21. Х. Халиков: «Рәхмәт сезгә, ветераннар!», «Витаминлы аш»;
22. С. Шакир: «Таш белән Кырмыска»;
23. М. Хөсәен: «Китап»;
24. С. Урайский: «Кыш шатлыгы»;
25. Г. Шамуков: «Көзге белән маймыл», «Карга белән Төлкә» ;

Бүгенге көн язучылары һәм шагыйрьләре

1. Р. Вәлиева: «Жәй белән бала», «Яңгыр, яу!», «Китмә әле, берәз тор», «Яңгыр белән кояш», «Көчле укучы», «Кышкы ямь», «Каникул вакытында»;
2. Р. Вәлиев: «Барысын да яратам», «Чыпчык», «Минекә»;
3. Н. Әхмәдиев: «Чишмәгә суга барам»;
4. Р. Харис: «Берсе калсын иде»;
5. Л. Лерон: «Әкияти башламнар», «Инша», «Яңгырның ял көне», «Хыял», «Мәче маләе Шукбай», «Иртән уянасың килмәсә», «Сүз тыңлыйсың килмәсә», «Хыяллы Акбай»;
6. Э. Шәрифуллина: «Әкият кайда?»;
7. Ф. Мөслимова: «Хыяллы»;
8. Р. Миңнуллин: «Кар бәйрәме», «Хаталар өстендә эш»;
9. Р. Фәйзуллин: «Нефть», «Безнең КамАЗ», «Тугайда», «Ничек яхшы булырга?», «Онытма син!»;
10. Г. Гыйльман: «Көзге урман», «Нәсел агачы», «Дәү әтинең әтисе»;
11. В. Нуриев: «Инша», «Хужалар тавында», «Кем катырак суга?»;
12. Г. Рәхим: “Безнең тауда”, “Иске самовар торбасы”;
13. В. Нуруллин: “Бүреләр, үгез һәм без”;
14. М. Галиев: “Жиләктән кайтканда”;
15. Р. Корбан: “Көз нигә моңая?”, “Мәктәпкә озату бәйрәме”;
16. Йолдыз: “Салават күпере”, “Антенналы бәрәңге”, “Охшашлык”, “Этем югалды бүген”, “Белмәгән белми”, “Спортчы Шүрәле”, “Ике жаваплы табышмак”;
17. Р. Мингалим: “Август каеннары”, “Уйларга кирәк”;
18. М. Саттар: “Кырмыска белән Тирес корты”;
19. Н. Гыймәтдинова: “Дару”, “Сарбай”, “Болын патшасы”, “Казлар”;

20. В. Хәйруллина: “Тәрбияче попугай”, “Кем булам”, “Хозурлык һәм горурлык”;
21. М. Мирза: “Көздә бермәл”, “Көз”, “Болыт”, “Идел-йорт”, “Без бабайсыз үстек”, “Язның тәүге көннәре”;
22. Р. Мәннан: “Без музейга барабыз”, “Кыш килә”;
23. А. Әхмәтгалнева: «Безнең чишмә», «Болытта жиләкүсә»;
24. А. Гыймадиев: «Шәмси мажаралары»;
25. Г. Вәлиева: «Заман әкияте»;
26. К. Кәримов: «Кышкы мәтрүшкәләр».

Планлаштырылган универсаль уку гамәлләре

Шәхси нәтижәләр

1. “Гаилә”, “туган ил”, “мәрхәмәтлелек”, “башкаларга карата түземлелек” төшенчәләрен кабул итү, аларның кадерен белү;
2. Туган республикага, гаиләгә, туганнарга карата хөрмәт, эти-әһине ярату; үз милләтенең ярату, татар булуын белән горурлану;
3. Укуга карата кызыксыну хисе булу, укучы ролен үзләштерү;
4. Әдәби әсәрләрдәге төрле тормыш ситуацияләрен һәм геройларның гамәлләренә кешелек нормаларыннан чыгып бәя бири

Регулятив универсаль уку гамәлләре:

1. Уку хезмәтендә үзенең максат куя белү, бурычларны билгели белү;
2. Эш тәртибен аңлап, уку эшчәнлеген оештыра белү;
3. Уку эшчәнлегенә нәтижәләрен контрольгә ала белү;
4. Укыгучының күрсәтмәләрен аңлап үти белү;
5. Укудагы уңышларга, уңышсызлыкларның сәбәбен аңлай, анализлай белү;
6. Дәрәска кирәкле уку-язу әсбапларын эзерли белү, алар белән дәрәс эш итә белү;
7. Дәрәстә эш урынын мөстәкыйль эзерли белү һәм тәртиптә тоту күнекмәләрен үстерү

Танып белү универсаль уку гамәлләре:

1. Уку максатын мөстәкыйль билгеләү;
2. Тиешле мәгълүматны табу, билгеләү;
3. Сөйләм берәмлекләрен логик тәртипкә салу;
4. Мәсьәләне чишү өчен уңайлы ысул сайлау;
5. Эш башкаруның ысулларына һәм шартларына анализ ясау;
6. Эшчәнлек процессында контроль һәм бәя бирү;
7. Аңлап уку, тиешле мәгълүматны сайлап алу, төп мәгълүматны аеру;
8. Ижади һәм эзләнү характерындагы проблеманы билгеләү, аларны чишү өчен алгоритм булдыру;
9. Төп һәм ярдәмчел билгеләрне аеру, анализлау;
10. Объектларны чагыштыру, классификацияләү өчен уртак билгеләрне билгеләү;
11. Төшенчәгә якын килү өчен нәтижә ясау;
12. Фикерләрен логик чылбырга салу;
13. Ижади һәм эзләнү характерындагы проблеманы чишү ысулларын мөстәкыйль рәвештә булдыру

Коммуникатив универсаль уку гамәлләре:

1. Әңгәмәдәшеңнең фикерен тыңлай, аралашу күнекмәләрен формалаштыру;
2. Күмәк эшнә планлаштыру;
3. Әңгәмәдәшнәң фикерен тыңлай белү;
4. Әңгәмәдәш аралашу калыбын төзү;
5. Мәгълүматны туплау өчен күмәк эш башкару;
6. Әңгәмәдәшнәң аралашу холкы белән идарә итү;
7. Коммуникатив мәсьәләгә таянып фикерне төгәл итеп житкерү.

Укучыларның белеменә, эш осталыгына һәм күнекмәләренә таләпләр

Укучы белергә тиеш:

- шигырьләрне сәнгатьле итеп уку;
- әсәрнең мәгънәви кисәкләре арасындагы бәйләнешләрне ачыклау, төп фикерне билгеләү һәм аны үз сүзләре белән әйтеп бирү;
- кыска күләмле әсәрләрнең эчтәлеген сөйләү;
- тылсымлы һәм хайваннар турындагы әкиятләрне аера белү;
- әсәрдәге төп геройга мөнәсәбәт белдерү;
- укылган әсәрдән чагыштыру, жанландыру, контрастны таба белү;
- 2–3 татар классигының исемең;
- 2–3 хәзерге заман язучысы яки шагыйренең исемең, язган әсәрләрен һәм аларның эчтәлеген;
- үзенә иң ошаган авторның берничә әсәрен;
- китапның төрле элементларына карап эчтәлеген билгеләү;
- сүзлекләрдән кирәкле мәгълүматны табу;
- әсәрләрнең геройларына характеристика бирү, чагыштырулар;
- авторның үз героена мөнәсәбәтен билгеләү;
- яраткан әдәби героен турында сөйли белү;
- дәреслектә дәрәҗә ориентлашу, китапның элементларын төгәл билгеләү, авторын, исемең, эчтәлек язылган битен табу, иллюстрацияләр белән эшли белү;
- тематик, монографик әсәрләр жыентыклары төзи белү;
- төрле авторларның 6–8 әсәрен яттан белү;
- мөстәкыйль рәвештә китаплар сайлый белү, китап элементлары буенча аның эчтәлеген ачыклау;
- сүзлекләр белән мөстәкыйль эшләү;
- аңлап, йөгерек уку күнекмәләре булдыру;
- текстның темасын, төп фикерен табу, текстны мәгънәви кисәкләргә бүлү, текстның планын төзү, тулы һәм кыскача эчтәлекне бирә белүләренә ирешү;
- фольклор әсәрләрен тану, автор әсәрләре белән уртаклыгын, аермасын билгеләү;
- әсәрдәге геройлар турында үз фикерләрен әйтә белүләренә ирешү, геройларның характерын ачыклау, чагыштыру;
- сайлап алып, әсәрне яки бер өзекне яттан өйрәнү; ныгыту;
- дәреслектә оста ориентлашу;
- әсәрдән өзекләр китереп, аннотацияләр язу;
- уку елында өйрәнелгән әдәби әсәрләрнең исемең, авторын, эчтәлеген;
- 1–2 балалар журналын, аның бүлекләрен;
- теге яки бу авторларның китапларын (бирелгән исемлек буенча, чыгыш эзерләү өчен) мөстәкыйль рәвештә китапханәдә сайлай белү, китап элементлары буенча аның эчтәлеген ачыклау;
- сайланган әсәрләрен мөстәкыйль уку.

Укучыларның белемнәрен тикшерү һәм йомгалар аттестациясе өчен

тест биремнәре, мөстәкыйль эшләр, телдән җаваплар, тикшерү диктантлары үткәрелә.

3 нче сыйныфта әлеге эш программасын тормышка ашырганда

аңлату-күрсәтү;

репродуктив,

проблемалы уку методлары,

өлешчә эзләнү (эвристик) методлары;

үстерелешле уку технологиясе;

проблемалы уку;

дифференциаль уку

информацион – коммуникатив **технологияләр һәм методлар** кулланыла.

Укыту- методик, материал-техник һәм информацион әсбаплар.

«Әдәби уку» предметын өйрәткәндә, балаларның матур әдәбият һәм халык авыз ижаты белән кызыксынуларын, ижади сәләтләрен, мөстәкыйль фикерләү, фикерләрен дәлилли алу осталыгын үстерү һәм тирәнтен өйрәтү максатыннан, түбәндәге материал-техник чараларны файдалану мөмкинлеге күздә тотыла:

- халык авыз ижаты үрнәкләре;
- тарихи чыганаclar;
- сынлы сәнгать әсәрләре;
- тема буенча музыкаль әсәрләр;
- күрсәтмә әсбаплар;
- мультимедиа укыту программалары;
- электрон дәреслекләр;
- Интернет материаллары;
- электрон китапханә;
- компьютер программалары;
- укучыларның белемнәрен тикшерү программалары;
- сүзлекләр;
- белешмә материаллар;
- татарча сайтлар;
- балалар өчен чыгарылган газета һәм журналлар;
- яңа әдәби китаплар;
- аудио-һәм видеоәсбаплар;
- интерактив тикшерү программалары.

Педагогик технологияләр, укыту алымнары.

- Информацион технологияләр
- Проект технологияләре
- Тикшеренү технологияләре
- Сәламәтлекне саклау технологияләре
- Коммуникатив технологияләр
- Уен технологияләре

Интернет ресурслар:

<http://www.farosta.ru>-"Умник" Всероссийский детский интернет-фестиваль.

eurekanet.ru- Интернет-ресурсы для школьника:

nachalnyclass.ucoz.ru-сайт для учеников младших классов:

<http://www.belem.ru/>

adiplar.narod.ru

tatardeti.blogspot.com

[tatar.org.ru»kurs/6-tatar-tele/cyr_1.php](http://tatar.org.ru/kurs/6-tatar-tele/cyr_1.php)

[in-yaz-book.narod.ru»tatar.html](http://in-yaz-book.narod.ru/tatar.html)

[tugantelem.narod.ru»tel/nigmatullina.html](http://tugantelem.narod.ru/tel/nigmatullina.html)

Первая помощь - shkola.edu.ru

Школьный портал - portalschool.ru

Кулланылган укыту-методик комплексы

1.Әдәби уку, 3 сыйныф , 1-2 кисәкләр; И.Х Мияссарова, К.Ф. Фәйзрахманова “ Мәгариф- вакыт” нәшрияты 2013 ел

2. И.Х Мияссарова, К.Ф. Фәйзрахманова .Методик кулланма.“ Мәгариф- вакыт” нәшрияты , 2013 ел

3. «Татар телендә башлангыч гомуми белем бирү мәктәбендә әдәби уку» предметын укыту программасы;1–4 нче сыйныфлар.Төзүче-авторлары: Г. М. Сафиуллина, М. Я. Гарифуллина, Ә. Г. Мөхәммәтжанова,Ф. Ф. Хәсәнова.

4.Интернет ресурслар:

<http://www.uchportal.ru>(тематик планлаштыру)

<http://www.bashmakov.su>(контроль эшләр,методик тәкъдимнәр,тематик планлаштыру)

<http://www.1september.ru>(контроль эшләр саны,"Перспектив башлангыч мәктәбе"уқыту-методик комплектына бәяләмә)

<http://www.proshkolu.ru> (тематик планлаштыру)

Министерство образования и науки РФ - mon.gov.ru

<http://www.suslek.ru/>

<http://www.rusedu.ru/>

kitaphane.tatar.ru/sad.htm

<http://www.tatmedia.com>.

<http://www.tatarstan.ru/books/>

<http://www.shigriyat.ru/>

<http://www.kitap.net.ru>

tarkhanova.ru

gzalilova.narod.ru

tatartele2010.ucoz.ru

tugan-tel.blogspot.com

tatartele5.edu.tatar.ru

belem.ru

[forum.tatar.info>index.php](http://forum.tatar.info/index.php)

halik-ishati.ucoz.ru

[janar.ucoz.ru>publ/i_tugan_tel/i_tugan_tel/](http://janar.ucoz.ru/publ/i_tugan_tel/i_tugan_tel/)

adiplar.narod.ru

tatardeti.blogspot.com

Әдәби укудан
календарь-тематик планлаштыру

Сыйныф 3

Укытучы Исрафилова Рәзилә Минегали кызы

Сәгатьләр саны:

Барлыгы 70 сәгать ; **атнага** 2 сәгать.

Класстан тыш уку- 8 сәгать

Уку техникасын тикшерү дәрәсләре:5 сәгать

План “Башлангыч гомуми белем бирү программалары. Татар һәм рус телләре. 1-4 класслар” (Казан, «Мәгариф» нәшрияты, 2010); “Татар теленнән гомуми белем бирүнең дәүләт стандарты” (Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгы, Казан, 2008) нигезендә төзелде.

Дәрәслек: Әдәби уку. Татар телендә башлангыч гомуми белем бирү мәктәбенең 3 нче сыйныфы өчен дәрәслек, 3 кискәктә, Г.М.Сафиуллина, М.Я.Гарифуллина, Ә.Г. Мөхәммәтжанова, Казан, “Мәгариф-Вакыт” нәшрияты, 2013 ел.

Сафиуллина Г. М., Мөхәммәтжанова Ә. Г., Хәсәнова Ф. Ф. Татар телендә башлангыч гомуми белем бирү мәктәбенең 3 сыйныфы өчен дәрәслек-хрестоматия К, Мәгариф/Вакыт, 2013

Әдәби уку. Мөстәкыйль эш дәфтәре, 3 сыйныф, Казан, “Мәгариф-Вакыт” нәшрияты, 2013 нче ел.

Дәрес тәртібе	Дәрес темасы	Дәрес тибы	Планлаштырылган таләпләр			Укучыларның эшчәнлек төрләре	Тикшерү төрләре һәм формалары	Дата	
			предмет	метапредмет	шәхес буларак (личностный)			План буенча	Факт
Күзәтәбез һәм тәэсирләр белән уртаклашабыз (9сәг)									
1	Иң күңелле чак. Б.Рәхмәт Иң күңелле чак	ныгыту	Беләчәк: Жәйге табигать күренешләрен автор күзлегеннән чыгып аңлау, үз фикерләрен әйтә белү Башкара алачак: текст өстендә эшли белү -табигать фасылларыныңматурлы-гын аңлый белү	коммуникатив (коммуникативный) Планлаштыру танып-белү (Познавательный) Гомуми уку (общеучебные) -танып-белү максатын билгеләү; -кирәкле информация туплау; көйләгеч Максатка ышану (Целеполагание)	Үзбилгеләмә (самоопределение)	Әңгәмә, сәнгатьле уку	агымдагы индивидуаль	2.09	2.09
2	Жәйне сагыну. М.Галиев Жиләктән кайтканда	Яңа тема	Беләчәк: М.Галиев, М.мирза шигырьләрендә көзге табигатьнең сурәтләнешен, жанландыруның бирелен табу Башкара алачак: әсәрләргә сәнгатьле итеп укый белү - “Ризык тәме” төшенчәсен аңлай белү	коммуникатив Сораулар куелышы Информация табуда һәм туплауда инициативалы бердәмлек танып-белү билге-символлар - модельләштерү	Укучының дәлилләре (мотивация учения)	Әңгәмә, бәйләнешле сөйләм, сәнгатьле уку	агымдагы коллектив, индивидуаль	7.09	7.09
3	Күк йөзгә болыт – рәсемнәр. Б.Рәхимов Шук болытлар, батыр жил, якты кояш	Яңа тема	Беләчәк: әсәрләргә сәнгатьле итеп укый белү Башкара алачак: “Бала болыт” хикәясен мөстәкыйль уку,	коммуникатив Иптәшенең үз-үзен тотышы белән идарә итү, фикерне әйтә белү көйләгеч (регулятивный) Максатка ышану (Целеполагание) Укучылар тарафыннан белгән яки әлегәчә белмәгән күнекмәләргә үзара бәйләү	Шәхеснең гражданлык нигезләре формалашуы (формирование основ гражданской идентичности).	бәйләнешле сөйләм үстерү, сәнгатьле уку	агымдагы индивидуаль	9.09	9.09

4	Яңгырның ял көне. Л.Лерон. Яңгырның ял көне. К.Кәримов Кышкы мәтрүшкәләр Класстан тыш уку.	Яңа тема	Беләчәк: яңгырның ничек барлыкка килгәннен белү Башкара алачак: яңгыр турында халык сынамышларын, кызыклы материаллар туплау	коммуникатив Планлаштыру Максатны, катнашучыларның функцияләрен, бергәләп эшчәнлекнең алымнарын билгеләү танып-белү Гомуми уку (общеучебные) - танып-белү максатын билгеләү; - кирәкле информация туплау;	Мәгънәтөзе леше (Смыслооб разования)	План төзү	тематик контроль эш	14.09	14.09
5	Жир өстенә яфрак ява. Р.Мингалим Август каеннары	Яңа тема	Беләчәк: Р.Мингалим, З. Туфайлова, Ш.Маннур әсәрләренен идея эчтәлеген аңлый белү Башкара алачак: көзгә табигатьнең матурлыгын күрә, аңлый белү	коммуникатив Сораулар куельшы Информация табуда һәм туплауда инициативалы бердәмлек көйләгеч Үз-үзенне ихтыяр буенча көйләү(волевая саморегуляция)	«минем өчен уку нинди мәгънәгә ия»,	Сорауга җавап бирү	агымдагы индивидуал ь	16.09	16.09
6	Алтын көз. Ф.Хәснә Яфраклар коелганда “Музей йорты”на сәяхәт И.Остроухов “Алтын көз”	Яңа тема	Беләчәк: Ф. Хәснәнең “Яфрак коелганда”, К.Тәхауның “Көзгә урман” хикәяләренен эчтәлеген аша көзгә табигать гүзәллеген тоемлы белү Башкара алачак: хикәяләренен үзенчәлекләрен мөст.рәв. күрә белү	коммуникатив Тикшерү, коррекцияләү, иптәшенен эшчәнлеген бәяләү, үз фикеренне тулы әйтә белү танып-белү чагыштыру, объектларны классларга бүлү, серияләү өчен критерийлар сайлау;	минем өчен уку нинди мәгънәгә ия», һәм шул сорауга җавап бирә белү. социаль һәм шәхси бәяләрдән чыгып, шәхс нең мораль сайланышы нда үзләштерү эчтәлеген бәяләү	Сәнгатьле уку	агымдагы коллектив, индивидуал ь	21.09	21.09
7	Кыр казлары китә жылы якка. Г.Хәсәнов Кыр казы “Музей йорты”на сәяхәт “Казлар” картинасы	Яңа тема	Беләчәк: М.Мазунов, Г.Хәсәновларның кыр казла-рына багышланган әсәрләрендәге уртақ фи-керне эзләп таба белү Башкара алачак: халык сынамышларын, кызыклы материаллар туплау	коммуникатив Сораулар куельшы Информация табуда һәм туплауда инициативалы бердәмлек танып-белү Гомуми уку (общеучебные) - танып-белү максатын билгеләү; - кирәкле информация туплау;	эхлакый- этик бәяләү	Текст өстендә эш	агымдагы индивидуал ь	23.09	23.09

8	Йорт казлары – гажэп кызык кошлар. Г.Бэширов. Ана каз белэн ата каз нэм аларның унике бэбкэсе.	ныгыту	Белэчэк: казлар турында укыган, күргэн, ишеткэн нэм күзэткэннэрен берлэштэрэп сөйли белу Башкара алачак: : мөст. нэтижелэр ясыи белу	көйлэгеч Үз-үзеңне ихтыяр буенча көйлэу(волевая саморегуляция) танып-белу төшенчэлэрне билгелэу,нэтижелэрне чыгару; -сэбэп-нэтижэ бэйлэнешен ачыклау,	социаль нэм шэхси бэйлэрдэн чыгып,шэхе сней мораль сайланышы нда үзлэштэрү	Эчтэлэк сөйлэу	агымдагы коллектив	28.09	28.09
9	Тэрбияче попугай. Г.Остер Серне ачты “Музей йорты”на сэхэт	Яңа тема	Белэчэк: Попугайларның кулга иялэштэргэн үзенчэлекле кошлар булуын аңлата, аларның тормышы белэн таныштыра белу Башкара алачак: Әдэби эсэрлэрнең идея эчтэлэклэрэн, аңдый, анализлый белу	коммуникатив Планлаштыру Максатны,катнашучыларның функциялэрэн,бергэлэп эшчэнлекнең алымнарын билгелэу танып-белу чагыштыру,объектларны классларга бүлу, сериялэу өчен критерийлар сайлау;	социаль нэм шэхси бэйлэрдэн чыгып,шэхесней мораль сайланышын да үзлэштэрү эчтэлэген бэйлэу	Герой исемнэн сөйлэу	агымдагы коллектив, индивидуаль	30.09	30.09
Чагыштырулар серенэ төшенэбез (5сэг)									
10	Әнэс Шакировның куен дэфтэре. Н.Сладков Кем остарак	Яңа тема	Белэчэк: “Күзалдавычлар”, Р.Әхмэтнең “Сыкы” эсэрлэре белу Башкара алачак: Әдэби эсэрлэрнең идея эчтэлэклэрэн, аңдый, анализлый белу.	көйлэгеч Максатка ышану (Целеполагание) Укучылар тарафыннан белгэн яки элегэчэ белмэгэн күнекмэлэрне үзара бэйлэу танып-белу билге-символлар - модельлэштэрү	Шэхесней гражданлык нигезлэре формалашуы (формирование основ гражданской идентичности и личности).	Гөжлэп уку, рәсемнэр буенча нэтижэ ясау	агымдагы индивидуаль	5.10	5.10
11	Әнэс Шакировның куен дэфтэре.	1	Белэчэк: төп фикерне таба белу Башкара алачак: Әдэби эсэрлэрнең идея эчтэлэклэрэн, аңдый, анализлый белу	коммуникатив Тикшерү, коррекциялэу, иптэшеннең эшчэнлеген бэйлэу,үз фикеренне тулы эйтэ белу танып-белу чагыштыру,объектларны классларга бүлу, сериялэу өчен критерийлар сайлау;	Мэгнэтөзелеше (Смыслообразования)	Аңлап гөжлэп уку	агымдагы индивидуаль	7.10	7.10

12	“Серле ачкыч” мәктәп клубы утырышы. Г.Паушкин Кыш Г.Рәхим. Безнең тауда. “Музей йорты”на сәяхәт	1	Беләчәк: табигатьтә күрәп булмый торган күренешләрне күзәтәп , нәтижә ясып белү. Башкара алачак: уқыган текстлардан тема уртаклыгын табу	танып-белү танып-белү максатын билгеләү; коммуникатив Максатны,,катнашучыларның функцияләрен,бергәләп эшчәнлекнең алымнарын билгеләү көйләгеч Укучылар тарафыннан белгән яки әлегәчә белмәгән күнекмәләрне үзара бәйләү	«минем өчен уку нинди мәгънәгә ия», һәм шул сорауга жавап бирә белү. социаль һәм шәхси бәяләрдән чыгып,шәхеснең мораль сайланышында үзләштерү эчтәлеген бәяләү	Әңгәмә, сәнгатьле уку, яттан сөйләү	агымдагы коллектив индивидуаль	12.10	12.10
13	Серле чишмә, моңлы чишмә. Нур Әхмәдиев Чишмәгә суга барам	Яңа тема	Беләчәк: М.Кузнецовның “Балачагым урамы” картинасын әдәби әсәрләр белән чагыштырып карый белү Башкара алачак: картинаны өйрәнгәндә рамакалар белән эшләү	танып-белү модельләштерү билгеләрне табу максатыннан чыгып, анализлау коммуникатив Сораулар куелышы Информация табуда һәм туплауда инициативалы бердәмлек көйләгеч Соңгы нәтижеләрне исәпкә алып, максатларның эзлеклелеген билгеләү.	әхлакый-этик бәяләү	Эчтәлек сөйләү	агымдагы коллектив, индивидуаль	14.10	14.10
14	Сарбайның батырлыгы. Н.Гыйматдинова. Сарбай	Яңа тема	Беләчәк: автор тасвирлаган әсәрне аңлай белү Башкара алачак: эчтәлек буенча үз фикереңне житкерә белү	танып-белү танып-белү максатын билгеләү; билге-символлар коммуникатив Конфликтларны чишү - табу,проблеманы идентификацияләү,конфликтлар чишелешендә уңай юллар табу,карарлар кабул итүһәм аны тормышка ашыру көйләгеч Прогнозлау(алдан фаразлау)	«минем өчен уку нинди мәгънәгә ия», һәм шул сорауга жавап бирә белү. социаль һәм шәхси бәяләрдән чыгып,шәхеснең мораль сайланышында үзләштерү эчтәлеген бәяләү	Герой исемнән сөйләү	агымдагы индивидуаль	19.10	19.10
Кешеләрнең хыялларын аңларга тырышабыз (бсәг)									

15	Эш кешене тәрбияли, ялкаулык боза. Иң яхшы дару. Әфган халык әкиятө	ныгыту	Беләчәк: әкиятнең төрләрен аеру -үзенчәлекләрен мөст . эзләп таба белү Башкара алачак: үзләре укыган әкиятләр арасыннан тылсымлыларын аеру	танып-белү кирәкле информация туплау; билгеләрне табу максатыннан чыгып, анализлау коммуникатив Иптәшененә үз-үзен тотышы белән идарә итү,,фикерне әйтә белү	Мәгънәтөзел еше (Смыслообро зования)	Аңлап гөжләп уку	агымдагы коллектив	21.10	21.10
16	Һәр жәнлекнең үз төсе. Көрән төстәге пингвин баласы. Инглиз халык әкиятө.	Яңа тема	Беләчәк: төрле халыкларның үз әкиятләре аша нәрсә әйтергә теләгәннәрен аңлау Башкара алачак: әкиятләрдә бирелгән төп фикерне ачыклай белү	танып-белү житмәгән компонентларны тудыландырып, синтезлау; модельләштерү коммуникатив Тикшерү, коррекцияләү, иптәшенең эшчәнлеген баяләү, үз фикеренә тулы әйтә белү көйләгеч Соңгы нәтижеләрне исәпкә алып, максатларның эзлеклелеген билгеләү. план төзү һәм эшенең эзлеклелеге	«минем өчен уку нинди мәгънәгә ия»,	Гөжләп уку, рәсемнәр буенча нәтижә ясау	тематик контроль эш	26.10	26.10
17	Эш үткәч үкенүдән файда юк. Өтәч таңда нигә кычкыра .Монгод халык әкиятө.	Яңа тема	Беләчәк: Әкиятләрнең тәрбия бирү өлкәсендәге мөһим ролен аңлау. Башкара алачак: әкиятләрнең уртак темасын билгели белү	танып-белү кирәкле информация туплау; модельләштерү коммуникатив Максатны,,катнашучыларның функцияләрен, бергәләп эшчәнлекнең алымнарын билгеләү көйләгеч Прогнозлау(алдан фаразлау)	социаль һәм шәхси баялардән чыгып, шәхеснең мораль сайланышын да үзләштерү	Аңлап гөжләп уку	агымдагы коллектив, индивидуаль	28.10	28.10
18	И куян, куян... Куяның колагы нигә озын? Манси халык әкиятө Класстан тыш уку. Әкиятләр уку	ныгыту	Беләчәк: Әкиятләрнең төп билгеләрен, төзү алымна-рын аерып күрсәтә белү Башкара алачак: Чынбарлык һәм тылсым бәйләнешен аңлата белү	танып-белү кирәкле информация туплау; билгесимволлар коммуникатив Сораулар куелышы Информация табуда һәм туплауда инициативалы бердәмлек	«минем өчен уку нинди мәгънәгә ия»,	Текст өстендә эш	агымдагы индивидуаль	9.11	9.11

19	Жәнлекләр арасында да патша була. Жәнлекләр патшасы. Кабардин халык әкиятте	Яңа тема	Беләчәк: йөрәмсәк әкиятләрнең үзенчәлекләрен аңлата белү Башкара алачак: мәгънәсе буенча әйәтне ике төп өлешкә бүлү	таный-белү модельләштерү билгеләрне табу максатыннан чыгып, анализлау коммуникатив Конфликтларны чишү - табу,проблеманы идентификацияләү,конфликтлар чишелешендә уңай юллар табу,карарлар кабул итүһәм аны тормышка ашыру	социаль һәм шәхси бәйләрдән чыгып,шәхеснең мораль сайланышын да үзләштерү этәлеген бәяләү	Герой исемнән сөйләү	агымдагы коллектив	11.11	11.11
20	Комсызлык китергән бәла. Сырны ничек бүлгәннәр? Африка негрлары әкиятте.Комсызлык бәласы. Венгр халык әкиятте.	Яңа тема	Беләчәк: әкият белән чынбарлык арасындагы охшашлыкны күрсәтә белү Башкара алачак: комсызлыкның начар гадәт булуынанлауларына ирешә	коммуникатив Иптәшенен үз-үзен тотышы белән идәрә итү,,фикерне әйтә белү көйләгеч Соңгы нәтижеләрне исәпкә алып, максатларның эзлеклелеген билгеләү.план төзү һәм эшнең эзлеклелеге	Үзбилгеләмә (самоопределение)	Аңлап гөжләп уку	агымдагы коллектив, индивидуаль	16.11	16.11
Ярату турында (7сәг)									
21	Хыял дөньясында. Л.Лерон .Хыял.	Яңа тема	Беләчәк: Хыял һәм фантазия арасындагы аерманы Башкара алачак: Хыял һәм фантазия арасындагы аерма	таный-белү Проблеманы кую һәм аны чишү - проблеманың әйтелешә яки бирелешә; эзләнүле һәм ижади характердагы проблемаларны чишү юлларын мөстәкыйль табу.	Шәхеснең гражданлык нигезләре формалашуы (формирование основ гражданской идентичности и личности).	бәйләнешле сөйләм үстерү, сәнгатьле уку	агымдагы индивидуаль	18.11	18.11
22	Мәче малае Шукбай. Л.Лерон Мәче малае Шукбай.	Яңа тема	Беләчәк: үз эшләрен анализлай белү Башкара алачак: Әсәрдәге төп фикерне ачыклай белү	таный-белү житмәгән компонентларны тулыландырып,синтезлау; төшенчәләрне билгеләү,нәтижеләрне чыгару; коммуникатив Сораулар куелышы Информация табуда һәм туплауда инициативалы бердәмлек	«минем өчен уку нинди мәгънәгә ия»,	Әңгәмә, бәйләнешле сөйләм, сәнгатьле уку	агымдагы коллектив, индивидуаль	23.11	23.11

23	Мәчеләр дә кешеләрчә яши. Л.Лерон. Шукбай балык тота. Хат.	Яңа тема	Беләчәк: Хыялый күренешләрне таба белү Башкара алачак: үзәндәге тискәре сыйфатларын бөтерү	танып-белү гипотезалар китереп чыгару һәм аның нигезе. Проблеманы кую һәм аны чишү - проблеманың әйтелеше яки бирелеше; коммуникатив Максатны, катнашучыларның функцияләрен, бергәләп эшчәнлекнең алымнарын билгеләү	Шәхеснең гражданлык нигезләре формалашуы (формирование основ гражданской идентичности и личности).	Сәнгатьле уку	агымдагы коллектив	25.11	25.11
24	“Серле ачкыч” мәктәп клубы утырышы. Р.Фәйзуллин. Тугайда.	Яңа тема	Беләчәк: күзәтүчән, иг-лы була белү Башкара алачак: үз фикереңне дәлилли белү	танып-белү житмәгән компонентларны тулыландырып, синтезлау; коммуникатив Конфликтларны чишү - табу, проблеманы идентификацияләү, конфликтлар чишелешендә уңай юллар табу, карарлар кабул итү һәм аны тормышка ашыру Көйләгеч Планлаштыру	«минем өчен уку нинди мәгънәгә ия», һәм шул сорауга җавап бирә белү. социаль һәм шәхси баялардан чыгып, шәхеснең мораль сайланышында үзләштерү эчтәлеген баяләү	Сорауга җавап бирү	агымдагы индивидуаль	30.11	30.11

25	Нәниләрнең хыялы. А.Гыйләжев Суык Класстан тыш уку	Яңа тема	Беләчәк: күзәтүчән, иг-лы була белү Башкара алачак: -Үзара бәхәсләшеп уртак фикергә килү	танып-белү танып-белү максатын билгеләү; коммуникатив Максатны, катнашучыларның функцияләрен, бергәләп эшчәнлекнең алымнарын билгеләү көйләгеч Укучылар тарафыннан белгән яки әлегәчә белмәгән күнекмәләрне үзара бәйләү	Үзбилгеләмә (самоопределение)	Сорауга җавап бирү	агымдагы коллектив	2.12	2.12
26	Дүрт аяклы дустым. А.Алланазаров Дустымны эзли	Яңа тема	Беләчәк: исеме буенча әсәрнең эчтә-леген билгели белү Башкара алачак: -Уртак һәм аермалы яктарны күрсәтү	танып-белү модельләштерү билгеләрне табу максатыннан чыгып, анализлау коммуникатив Сораулар куелышы Информация табуда һәм туплауда инициативалы	Укучының дәлилләре (мотивация учения)	Аңлап гөҗләп уку	агымдагы коллектив, индивидуаль	7.12	7.12

				бердәмлек көйлөгөч Соңгы нәтижеләрне исәпкә алып, максатларның эзлеклелеген билгеләү. план төзү һәм эшнә эзлеклеге						
27	Батырлыкка жирдә урын бар. Р.Гыйззәтуллин Батырлык Г.рәхим . Иске самавыр торбасы.	Яңа тема	Беләчәк: исеме буенча әсәрнәң эчтә-леген билгели белү Башкара алачак: -Уртак һәм аермалы якларны күрсәтү.	таныш-белү таныш-белү максатын билгеләү; билге-символлар коммуникатив Конфликтларны чишү - табу, проблеманы идентификацияләү, конфликтлар чишелешендә уңай юллар табу, карарлар кабул итү һәм аны тормышка ашыру көйлөгөч Прогнозлау (алдан фаразлау)	Шәхеснәң гражданлык нигезләре формалашуы (формирование основ гражданской идентичности личности)	Телдән сорау, әңгәмә	агымдагы коллектив	9.12	9.12	
Хикмәтле тормыш тәҗрибәсе туплыйбыз (4сәг)										
28	Барысын да яратам. Р.Вәлиев Барысын да яратам. Класстан тыш уку.	Ныгыту	Беләчәк: - Әсәрне мәгънәви кисәкләргә бүлә белү Башкара алачак: -Хыялланырга, матурлыкны күрә, аңлый белү	таныш-белү кирәкле информация туплау; модельләштерү коммуникатив Максатны, катнашучыларның функцияләрен, бергәләп эшчәнлекнең алымнарын билгеләү көйлөгөч Прогнозлау (алдан фаразлау)	Мәгънәтөзәлеше (Смыслообразование)	Эчтән уку	агымдагы индивидуаль	14.12	14.12	
29	Авыл хикмәтләре. А.Гыймадиев Шәмси мажаралары	Яңа тема	Беләчәк: -күзәтүчән, иг-лы була белү Башкара алачак: -кирәкле өзекләргә табу	таныш-белү кирәкле информация туплау; билге-символлар коммуникатив Сораулар куелышы Информация табуда һәм туплауда инициативалы бердәмлек	«минем өчен уку нинди мәгънәгә ия»	Телдән сорау, әңгәмә	агымдагы коллектив	16.12	16.12	
30	Жәйге кояш астында. В.Нуриев Кем катырак суга? Р.Вәлиева Яңгыр белән Кояш. “Музей йорты”на сәяхәт	Тикшерү	Беләчәк: күзәтүчән, иг-лы була белү Башкара алачак: хыялланырга, матурлыкны күрә, аңлый беләргә	таныш-белү модельләштерү билгеләргә табу максатыннан чыгып, анализлау коммуникатив Конфликтларны чишү - табу, проблеманы идентификацияләү, конфликтлар чишелешендә уңай юллар табу, карарлар кабул итү һәм аны тормышка ашыру	әхлакый-этик баяләү	Эчтән уку	тематик контроль эш	21.12	21.12	

31	Шатлык тэнгэ сикэт. Г.Сабитов. Тэуге шатлык.	ныгыту	Белэчэк: күзэгүчән, иг-лы була белү Башкара алачак: хыялланырга, матурлыкны күрә, аңлый белергә	танып-белү Проблеманы куо һәм аны чишү - проблеманың әйтелеше яки бирелеше; эзләнүле һәм ижади характердагы проблемаларны чишү юлларын мөстәкыйль табу.	социаль һәм шәхси бәяләрдән чыгып, шәхеснең мораль сайланышында үзләштерү	Кычкырып уку	агымдагы коллектив, индивидуаль	23.12	23.12
Көлке серләрен эзлибез(4сәг)									
32	Болын патшасы. Н.Гыйматдинова Болын патшасы “Музей йорты”на сәяхәт	ныгыту	Белэчэк: күзэгүчән, иг-лы була белү Башкара алачак: хыялланырга, матурлыкны күрә, аңлый белергә.	танып-белү житмәгән компонентларны тулыландырып, синтезлау; төшенчәләрне билгеләү, нәтижәләрне чыгару; коммуникатив Сораулар куелышы Информация табуда һәм туплауда инициативалы бердәмлек	социаль һәм шәхси бәяләрдән чыгып, шәхеснең мораль сайланышында үзләштерү эчтәлеген бәяләү	Сорауларга җавап бирү	агымдагы индивидуаль	28.12	28.12
33	Чишмә буенда. А.Әхмәтгалиева Безнең чишмә “Музей йорты”на сәяхәт	Яңа тема	Белэчэк: әсәрне өлешләр уку, эчтәле-ген сораулар аша ачыклау Башкара алачак: хыялланырга, матурлыкны күрә, аңлый белергә	танып-белү житмәгән компонентларны тулыландырып, синтезлау; коммуникатив Конфликтларны чишү -табу, проблеманы идентификацияләү, конфликтлар чишелешендә уңай юллар табу, карарлар кабул итү һәм аны тормышка ашыру Көйләгеч Планлаштыру	«минем өчен уку нинди мәгънәгә ия»	Эчтән уку	агымдагы коллектив	13.01	13.01
34	Туган як кышы. Г.Бәширов Беренче кар И.Юзеев Хатасыз ничек язарга	Яңа тема	Белэчэк: авторның беренче карны ничек сурәтләвен текст сүзләре белән әйтә белү Башкара алачак: кышкы табигатьнең матурлыгын чагыштырып хикәя төзү	танып-белү билгеләрне табу максатыннан чыгып, анализлау коммуникатив Иптәшенең үз-үзен тотышы белән идарә итү, фикерне әйтә белү	Шәхеснең гражданлык нигезләре формалашуы (формирование основ гражданской идентичности личности)	Сорауларга җавап бирү	агымдагы коллектив, индивидуаль	18.01	18.01
35	Кар – ул мулык билгесе. И.Солтан Кар ник шыгырдый? М.Мазунов. Яңа карлар ява.	Яңа тема	Белэчэк: әсәрләр арасындагы охшаш, аермалы якларны билгеләү Башкара алачак: хыялланырга, матурлыкны күрә, аңлый белергә	танып-белү кирәкле информация туплау; модельләштерү коммуникатив Сораулар куелышы Информация табуда һәм	«минем өчен уку нинди мәгънәгә ия», һәм шул сорауга җавап бирә белү.	Әңгәмә, бәйләнешле сөйләм, сәнгатьле уку	агымдагы коллектив, индивидуаль	20.01	20.01

				туплауда инициативалы бердәмлек					
Герой ничек туа?(9сәг)									
36	Кыш шатлыгы. Р.Миңнуллин. Кар бэйрәме. “Музей йорты”на сәяхәт. “Серле ачкыч” мәктәп клубы утырышы. М.Мирза Кышның китәсе килми.	ныгыту	Беләчәк: - әсәрләр арасындагы охшаш, аермалы якларны билгеләү Башкара алачак: -хыялланырга, матурлыкны күрә, аңлый белергә.	танып-белү төшенчәләрне билгеләү,нәтижәләрне чыгару; коммуникатив Конфликтларны чишү - табу,проблеманы идентификацияләү,конфликтлар чишелешендә уңай юллар табу,карарлар кабул итүһәм аны тормышка ашыру	Үзбилгеләмә (самоопределение)	Телдән сорау,әңгәмә	агымдагы коллектив, индивидуаль	25.01	25.01
37	Мәсәл серләренә төшенәбез. Эзоп Давыл һәм Кояш Г.Тукай. Кояш илә жил.	Яңа тема	Беләчәк: -иң борынгы мәсәлчеләр язган әсәрләрдә мораль өлешен табу Башкара алачак: -мәсәл персонажларының үз-үзләрен тотышын кешеләрнең уй һәм хәрәкәтләре белән чагыштыра	танып-белү модельләштерү билгеләрне табу максатыннан чыгып, анализлау коммуникатив Конфликтларны чишү - табу,проблеманы идентификацияләү,конфликтлар чишелешендә уңай юллар табу,карарлар кабул итүһәм аны тормышка ашыру	Шәхеснең гражданлык нигезләре формалашуы (формирование основ гражданской идентичности личности)	Эчтән уку	агымдагы коллектив, индивидуаль	27.01	27.01
38	Тапкырлык үлемнән коткара. Н.Исәнбәт. Ябалак белән чыпчык. Татар халык әкият: Ябалак белән чыпчык.	Яңа тема	Беләчәк: -иң борынгы мәсәлчеләр язган әсәрләрдә мораль өлешен табу Башкара алачак: -мәсәл персонажларының үз-үзләрен тотышын кешеләрнең уй һәм хәрәкәтләре белән чагыштыра.	танып-белү Проблеманы кую һәм аны чишү - проблеманың әйтелеше яки бирелеше; эзләнүле һәм ижади характердагы проблемаларны чишү юлларын мөстәкыйль табу.	Мәгънәтөзеше (Смыслообразованя)	Кычкырып уку	агымдагы коллектив	1.02	1.02
39	Юк урында мактау – зарарлы эш. Таиб Яхин Карга белән Төлке Ф.Яхин. Сыр бәласы.	Яңа тема	Беләчәк: -әсәрләр арасындагы охшаш, аермалы якларны билгеләү Башкара алачак: -рәсем белән әсәрне чагыштыра белү	танып-белү житмәгән компонентларны тулыландырып,синтезлау; төшенчәләрне билгеләү,нәтижәләрне чыгару; коммуникатив Сораулар куелышы Информация табуда һәм туплауда инициативалы бердәмлек	Укуның дәлилләре(мотивация учения)	Сорауга җавап бирү	агымдагы индивидуаль	3.02	3.02
40	Көч житмәслек нәрсәне акыл белән жиңеп була. Л.Толстой Зирәк Чәүкә. К.Насыри .Комсыз эт.	Яңа тема	Беләчәк: -кешенең акыл көче барысыннан да көчләрәк икәнлеген әсәрләр аша аңлату	танып-белү житмәгән компонентларны тулыландырып,синтезлау; коммуникатив	Мәгънәтөзеше (Смыслообразованя)	бәйләнешле сөйләм үстөрү, сәнгатьле уку	агымдагы индивидуаль	8.02	8.02

			Башкара алачак: -кошларның, жәнлекләрнең тамак туйдыру ысулларын эсэрләрде тасвирланган мисал-ларда карау	Конфликтларны чишү - табу,проблеманы идентификацияләү,конфликтлар чишелешендә уңай юллар табу,карарлар кабул итүһәм аны тормышка ашыру Көйлөгеч Планлаштыру					
41	Һәр максатка чара бар. Ә.Исхак. Карт имән белән яш егет М.Гафури Ике Чебен Дәрестән тыш уку.	ныгыту	Беләчәк: Әгәр үз алдыңа максат куеп эшли башлайсың икән, аны тормышка ашыру юлларын табарга мөмкин булуына инандыру Башкара алачак: - Эсэрләрдегә персонажларының үз-үзләрен тотышын кешеләрнең уй һәм хәрәкәтләре белән чагыштыра белү	таный-белү билгеләрне табу максатыннан чыгып, анализлау коммуникатив Иптәшенең үз-үзен тотышы белән идарә итү.,фикерне әйтә белү	социаль һәм шәхси баяләрден чыгып,шәхеснең мораль сайланышында үзләштерү	Аңлап гөжләп уку	агымдагы индивидуаль	10.02	10.02
42	Эшен барып чыкмаса, гаепне үзеннән эзлә. Г.Тукай. Төлкеһәм йөзем жимеше. Ә.Исхак. Төлке һәм виноград.	ныгыту	Беләчәк: һәр кеше үзе башкарган гамәлләре өчен үзе җавап бирергә тиешлекне Башкара алачак: Башкарган гамәлләрең өчен җавап бирә белү	таный-белү кирәкле информация туплау; модельләштерү коммуникатив Сораулар куелышы Информация табуда һәм туплауда инициативалы бердәмлек	эхлакый-этик баяләү	Сөнгатьле уку	агымдагы коллектив, индивидуаль	15.02	15.02
43	Бердәмлектә көч. Г.Тукай. Аккош, Чуртан һәм Кысла. И.Крылов. Аккош, Чуртан һәм Кысла.	ныгыту	Беләчәк: Әгәр кешеләр бердәм булса, аларны беркем дә җиңә алмавын төшендерү Башкара алачак: - рәсемнәрне чагыштыра, нәтижә ясыя белү	таный-белү төшенчәләрне билгеләү,нәтижәләрне чыгару; коммуникатив Конфликтларны чишү - табу,проблеманы идентификацияләү,конфликтлар чишелешендә уңай юллар табу,карарлар кабул итүһәм аны тормышка ашыру	Укуның дәлилләре(мотивация учения)	Герой исемнән сөйләү	агымдагы коллектив, индивидуаль	17.02	17.02
44	Белмәү гаеп үгел, белергә теләмәү-гаеп. ДТУ Ш.Галиев Иншаның файдасы Сүзләре һәм үзләре. Р.Вәлиева Көчле укучы	ныгыту	Беләчәк: -Белемле кешенең белемсез кешедән өстен булуын Башкара алачак: -укылган эсэрләрнең эчтәлеген буенча фикер алыша	таный-белү таный-белү максатын билгеләү; коммуникатив Максатны,,катнашучыларның функцияләрен,бергәләп эшчәнлекнең алымнарын билгеләү көйлөгеч Укучылар тарафыннан белгән яки	«минем өчен уку нинди мәгънәгә ия», һәм шул сорауга җавап бирә белү.	Сорауларга җавап бирү	агымдагы коллектив, индивидуаль	22.02	22.02

				әлегәчә белмәгән күнекмәләрне үзара бәйләү					
45	Бүләк зур булмас, укыган кеше хур булмас. И.Юзеев.Хатасыз ничек язарга?	ныгыту	Беләчәк: -Белгән эшнең беркайчан да артык булмавына инандыру Башкара алачак: -Башлаган эшне ахырына кадәр житкерә белү	танып-белү модельләштерү билгеләрне табу максатыннан чыгып, анализлау коммуникатив Сораулар куелышы Информация табуда һәм туплауда инициативалы бердәмлек көйләгеч Соңгы нәтижеләрне исәпкә алып, максатларның эзлеклелеген билгеләү.план төзү һәм эшнең эзлеклелеге	әхлакый-этик бәяләү	Телдән сорау,әңгәмә	агымдагы коллектив, индивидуаль	24.02	24.02
Үткәннәр белән хәзергә чагыштырабыз (5сәг)									
46	Акылның кадере әдәп белән, куәтнең кадере – сәләт белән. Р.Фәйзуллин Ничек яхшы булырга	Яңа тема	Беләчәк: -Укыган кешенең беркайчан да югалып калмавы, һәр эш яки күренешкә карата үз фикере булуына төшендерү Башкара алачак: -Уртак фикерне таба белү	танып-белү танып-белү максатын билгеләү; билге-символлар коммуникатив Конфликтларны чишү - табу,проблеманы идентификацияләү,конфликтлар чишелешендә уңай юллар табу,карарлар кабул итүһәм аны тормышка ашыру көйләгеч Прогнозлау(алдан фаразлау)	Үзбилгеләмә (самоопределение)	Кычкырып уку	агымдагы коллектив, индивидуаль	1.03	1.03
47	Беләге юан - берне егар, белеме булган- меңне егар. Ф.Яруллин. Тылсымлы ачкыч. (1кисәк)Р.Мингалим. Уйларга кирәк.	ныгыту	Беләчәк: -Һәрбер кеше нәр-сәгә дә булса сәләтле икәнлекне аңлату Башкара алачак: -Ике әсәрне чагыштырып кирәкле мәгълүматларны табу	танып-белү кирәкле информация туплау; модельләштерү коммуникатив Максатны,,катнашучыларның функцияләрен,бергәләп эшчәнлекнең алымнарын билгеләү көйләгеч Прогнозлау(алдан фаразлау)	Укуның дәлилләре(мотивация учения)	Телдән сорау,әңгәмә	агымдагы индивидуаль	3.03	3.03
48	Тылсымлы ачкыч. Ф.Яруллин Тылсымлы ачкыч(2 кисәк) Мәкальләр	Яңа тема	Беләчәк: Төрле ситуацияләрдә үз-үзен-не дәрәҗә тоту, буш вакытны файдалы эшләр белән үткәрә белү Башкара алачак: -төрле сит-дән чыгу өчен оптимистик карарлар кабул итү	танып-белү кирәкле информация туплау; билге-символлар коммуникатив Сораулар куелышы Информация табуда һәм туплауда инициативалы бердәмлек	Шәхеснең гражданлык нигезләре формалашуы (формирование основ гражданской идентичности личности)	бәйләнешле сөйләм үстөрү, сәнгатьле уку	агымдагы индивидуаль	10.03	10.03

49	Белер өчен дөресен бик күп укырга кирәк. Ф.Яруллин Тылсымлы ачкыч(3,4 кисәк) “Музей йорты”на сәяхәт.	Тикшерү	Беләчәк: Сабырлык, үжәтлек сыйфатларының максатка ирешүдә кирәк булуына инандыру Башкара алачак: -әсәрләрне чагыштыра, төркемнәрдә фикерләшә белү	танып-белү модельләштерү билгеләрне табу максатыннан чыгып, анализлау коммуникатив Конфликтларны чишү - табу, проблеманы идентификацияләү, конфликтлар чишелешендә уңай юллар табу, карарлар кабул итү һәм аны тормышка ашыру	әхлакый-этик баяләү	Әңгәмә, бәйләнешле сөйләм, сәнгатьле уку	тематик контроль эш	15.03	15.03
50	Беренче күкрәү. 18 Г.Хәсәнов Май (1 кисәк)	ныгыту	Беләчәк: Бер үк предметка төрлечә караш булуын Башкара алачак: Бер үк сүзгә төрле мәгънә салынган булуын аеру	танып-белү Проблеманы кую һәм аны чишү - проблеманың әйтелеше яки бирелеше; эзләнүле һәм ижади характердагы проблемаларны чишү юлларын мөстәкыйль табу.	Мәгънәтөзәлеше (Смыслообразованя)	Текст өстендә эш	агымдагы коллектив, индивидуаль	17.03	17.03
Күзәтәбез һәм тәсирләр белән уртаклашабыз(3сәг)									
51	Табигать – иң серле китап. Г.Хәсәнов Май (2 кисәк) Н.Гыйматдинова Казлар	Яңа тема	Беләчәк: -Укуның авыр хезмәт булуын төшендү Башкара алачак: -Шигырь һәм картина арасындагы уртаклыкны таба белү	танып-белү танып-белү максатын билгеләү; коммуникатив Максатны, катнашучыларның функцияләрен, бергәләп эшчәнлекнең алымнарын билгеләү көйләгеч Укучылар тарафыннан белгән яки әлегәчә белмәгән күнекмәләрне үзара бәйләү	Укуның дәлилләре(мотивация учения)	бәйләнешле сөйләм үстөрү, сәнгатьле уку	агымдагы коллектив, индивидуаль	22.03	22.03
52	Шифалы яңгырлар. Г.Хәсәнов Май (3 кисәк)	Яңа тема	Беләчәк: -Китапның белем алуда төп чара булуына басым ясау Башкара алачак: -Үзең кирәкле белемне дөрес итеп таба белү	танып-белү танып-белү максатын билгеләү; билгесимволлар коммуникатив Конфликтларны чишү - табу, проблеманы идентификацияләү, конфликтлар чишелешендә уңай юллар табу, карарлар кабул итү һәм аны тормышка ашыру көйләгеч Прогнозлау(алдан фаразлау)	әхлакый-этик баяләү	Телдән сорау, әңгәмә	агымдагы коллектив	5.04	5.04
53	Канатлы дуслар. Г.Хәсәнов Май (4 кисәк) Йолдыз Охшашлык	Яңа тема	Беләчәк: -авторның төп фикерен аңлый белү Башкара алачак:	танып-белү кирәкле информация туплау; модельләштерү коммуникатив	Шәхеснең гражданлык нигезләре формалашуы	Эчтән уку	агымдагы индивидуаль	7.04	7.04

			-мөст. фидерли, нәтижеләр ясий алу	Максатны, катнашучыларның функцияләрен, бергәләп эшчәнлекнең алымнарын билгеләү көйләгеч Прогнозлау (алдан фаразлау)	(формирование основ гражданской идеен-тичности личности)					
Чагыштырулар серенә төшенәбез (2сәг)										
54	Үткәннең онытма син! Р.Фәйзуллин Онытма син Юмарт дөя (экият)	Яңа тема	Беләчәк: матурлыкны күрә һәм аера белү Башкара алачак: -Язучы әсәре һәм рәссамнар ижатында бер үк теманың үзенчәлекле бирелешен аңлату	таныш-белү кирәкле информация туплау; билгесимволлар коммуникатив Сораулар куелышы Информация табуда һәм туплауда инициативалы бердәмлек	социаль һәм шәхси бәйләрдән чыгып, шәхеснең мораль сайланышында үзләштерү	Сәнгатьле уку	агымдагы индивидуаль	12.04	12.04	
55	Бик борыңгы манара. Л.Шагыйржан. Сөембикә манарасы. Л.Лерон Хыялый Акбай	Яңа тема	Беләчәк: -Табигать серләрен фәнни эзләнүләр аша аңлау Башкара алачак: - Табигать турында күбрәк белү	таныш-белү модельләштерү билгеләрне табу максатыннан чыгып, анализлау коммуникатив Сораулар куелышы Информация табуда һәм туплауда инициативалы бердәмлек көйләгеч Соңгы нәтижеләрне исәпкә алып, максатларның эзлеклелеген билгеләү. план төзү һәм эшнә эзлеклелеге	Шәхеснең гражданлык нигезләре формалашуы (формирование основ гражданской идентичности личности)	Кычкырып уку	агымдагы коллектив	14.04	14.04	
Кешеләрнең хыялларын аңларга тырышабыз (2сәг)										
56	Сабантуй – халык бәйрәме. 24 М.Мирза Без бабайсыз үстек Б.Рәхмәт Ничек өйрәнергә?	Яңа тема	Беләчәк: -Тема уртаклыгын табып күрсәтә белү. Башкара алачак: -Табигать турында күбрәк белү	таныш-белү Проблеманы кую һәм аны чишү - проблеманың әйтелеше яки бирелеше; эзләнүле һәм ижади характердагы проблемаларны чишү юлларын мөстәкыйль табу.	әхлакый-этик бәйләү	Эчтән уку	агымдагы коллектив	19.04	19.04	
57	Нәсел агачы. С.Урайский Туган ил Н.Гыйматдинова Болын патшасы	Яңа тема	Беләчәк: -Тема уртаклыгын табып күрсәтә белү. Башкара алачак: - Табигать турында күбрәк белү.	таныш-белү житмәгән компонентларны тулыландырып, синтезлау; төшенчәләрне билгеләү, нәтижеләрне чыгару; коммуникатив Сораулар куелышы Информация табуда һәм туплауда инициативалы бердәмлек	социаль һәм шәхси бәйләрдән чыгып, шәхеснең мораль сайланышында үзләштерү әчтәлеген бәйләү	Телдән сорау, әңгәмә	агымдагы индивидуаль	21.04	21.04	

Ярату турында(Зсэг)									
58	Алар Ватан очен көрөште. Ф.Кәрим Ант	Яңа тема	Беләчәк: -Төрле авторларның эсәрләрендә татар хал-кының үткәнен чагылдыру алымнарын өй-рәнү Башкара алачак: -Халыкларның тарихи үткәне турында материал таба белү	танып-белү житмәгән компонентларны тулыландырып,синтезлау; коммуникатив Конфликтларны чишү - табу,проблеманы идентификацияләү,конфликтлар чишелешендә уңай юллар табу,карарлар кабул итүһәм аны тормышка ашыру Көйләгеч Планлаштыру	социаль һәм шәхси бәйләрдән чыгып,шәхеснең мораль сайланышында үзләштерү	Эчтән уку	агымдагы индивидуаль	26.04	26.04
59	Рәхмәт сезгә, ветераннар. М.Жәлил. Кичер илем.	Яңа тема	Беләчәк: -Татар халкының бик борынгы тарихының төрле жанрларда чагылышын аңлау, шул эсәрләр аша тарихны күзаллауларына ирешү Башкара алачак: -Тарихи эсәрләрне аңлап уку	танып-белү билгеләрне табу максатыннан чыгып, анализлау коммуникатив Иптәшенең үз-үзен тотышы белән идарә итү.,фикерне әйтә белү	Шәхеснең гражданлык нигез-ләре фор-малашуы (формирование ос-нов гражданской идентичности личности)	Кычкырып уку	агымдагы коллектив, индивидуаль	28.04	28.04
60	Сугыш чоры балалары. В.Нуруллин. Бүреләр үгез һәм без	Яңа тема	Беләчәк: -Сугыш темасын тасвирлау үзенчәлекләрен Башкара алачак: -Әсәрләрдәге уртак һәм аермалы якларны таба белү	танып-белү кирәкле информация туплау; модельләштерү коммуникатив Сораулар куелышы Информация табуда һәм туплауда инициативалы бердәмлек	социаль һәм шәхси бәйләрдән чыгып,шәхеснең мораль сайланышында үзләштерү эчтәлеген бәйләү	Сорауга җавап бирү	агымдагы коллектив, индивидуаль	3.05	3.05
Тормыш тәҗрибәсе туңлыбыз(Зсэг)									
61	Канатлар кая илтә. Г.Ахунов Канатлар кая илтә?	Яңа тема	Беләчәк: -Нәсел-ыру, туганнар арасындагы мөнәсә-бәтләр турында фи-кер йөртә, сөйли белү Башкара алачак: -Тарихи үткәнебез, ата-бабаларыбыз тормышы белән кызыксыну	танып-белү төшенчәләрне билгеләү,нәтижәләрне чыгару; коммуникатив Конфликтларны чишү - табу,проблеманы идентификацияләү,конфликтлар чишелешендә уңай юллар табу,карарлар кабул итүһәм аны тормышка ашыру	Шәхеснең гражданлык нигез-ләре фор-малашуы (формирование основ гражданской идеен-тичности личности)	Сәнгатьле уку	агымдагы коллектив, индивидуаль	5.05	5.05
62	Арадаш аттестация: тест	Яңа тема	Беләчәк: -Фронтвик шагыйрь Фатих Кәримнең тор-мышы һәм ижаты аша халыкның Ватанына	танып-белү модельләштерү билгеләрне табу максатыннан чыгып, анализлау коммуникатив	әхлакый-этик бәйләү	Аңлап гөҗләп уку	агымдагы коллектив, индивидуаль	10.05	10.05

			тугрылыклыгын аңлату Башкара алачак: -Декламация сөйләү осталыгы	Конфликтларны чишү - табу,проблеманы идентификацияләү,конфликтлар чишелешендә уңай юллар табу,карарлар кабул итүһәм аны тормышка ашыру			аль			
63	Матурлыкка бай ул безнең заман. И.Юзеев Матурлыкны гына алып кит! Г.Вәлиева Заман әкиятә	Яңа тема	Беләчәк: -Сугыш ветераннары ның бүгенге тыныч тормыш өчен кан коюлары, аларның тиндәшсез батырлыгы Башкара алачак: -Декламация сөйләү осталыгы	танып-белү билгеләрне табу максатыннан чыгып, анализлау коммуникатив Иптәшенең үз-үзен тотышы белән идарә итү,,фикерне әйтә белү	социаль һәм шәхси бәйләрдән чыгып,шәхесне ң мораль сайланышында үзләштерү	Телдән сорау,әңгәмә	агымдагы коллектив	12.05	12.05	
Көлке серләрен эзлибез(3сәг)										
64	Мин яратам сине, Татарстан! Г.Бәширов Безнең Татарстан Г.Морат Үскәч кем булырга? Н.Кәримова Кое чыпчыгы	Яңа тема	Беләчәк: -Сугыш чоры балаларының фажигале язмышы Башкара алачак: -Әсәрләр арасында тел уртаклыгы	танып-белү төшенчәләрне билгеләү,нәтижәләрне чыгару; коммуникатив Конфликтларны чишү - табу,проблеманы идентификацияләү,конфликтлар чишелешендә уңай юллар табу,карарлар кабул итүһәм аны тормышка ашыру	Укуның дәлилләре(мот ивация учения)	Эчтән уку	агымдагы индивидуаль	17.05	17.05	
65	Казан – спорт каласы. Йолдыз. Спортчы Шүрәле.	Яңа тема	Беләчәк: - Бер үк темага язылган әсәр һәм картинаны чагыштырып, алар арасындагы охшаш һәм аермалы якларны таба белү Башкара алачак: -Чәчмә әсәрләргә мөгънәви кисәкләргә бүлү	танып-белү кирәкле информация туплау; модельләштерү коммуникатив Сораулар куелышы Информация табуда һәм туплауда инициативалы бердәмлек	Шәхеснең гражданлык нигезләре формалашуы (формирование основ гражданской идентичности личности)	Кычкырып уку	агымдагы коллектив, индивидуаль	19.05	19.05	
66	Р.Рәкыйпов. Мин яратам сине Татарстан!	Тикшер ү	Беләчәк: - Тормыштагы матурлык белән табигать матурлыгын бербөтен итеп карау Башкара алачак: -Тасвирлау сөйләү осталыгы	танып-белү билгеләрне табу максатыннан чыгып, анализлау коммуникатив Иптәшенең үз-үзен тотышы белән идарә итү,,фикерне әйтә белү	социаль һәм шәхси бәйләрдән чыгып,шәхесне ң мораль сайланышында үзләштерү эчтәлеген бәйләү	Сәнгатьле уку Герой исемнән сөйләү	тематик контроль эш	24.05	24.05	
Герой ничек туа?(4сәг)										

67	Сугыш чоры балалары. З.Гомәрова Батырлар хақында	Тикшер ү	<u>Беләчәк:</u> - Татарстан турында төрле авторлар тасвир-лавында бирелгән эсәрләр <u>Башкара алачак:</u> -Төрле жанрларда фикер уртаклыгын бил-гели белү	<u>танып-белү</u> кирәкле информация туплау; модельләштерү <u>коммуникатив</u> Сораулар куелышы Информация табуда һәм туплауда инициативалы бердәмлек	Шәхеснең гражданлык нигезләре формалашуы (формирование основ гражданской идентичности личности)	тест үтү	йомгаклау тест үтү	26.05	26.05
68	Канатлар кая илтә? В.Хәйруллина Хозурлык һәм горурылык	ныгыту	<u>Беләчәк:</u> -Татарстан халкы яулаган уңышлар <u>Башкара алачак:</u> -Әсәрләр турында мөстәкыйль нәтижәләр ясау	<u>танып-белү</u> модельләштерү билгеләрне табу максатыннан чыгып, анализлау <u>коммуникатив</u> Конфликтларны чишү - табу,проблеманы идентификацияләү,конфликтлар чишелешендә уңай юллар табу,карарлар кабул итүһәм аны тормышка ашыру	социаль һәм шәхси бәяләрдән чыгып,шәхеснең мораль сайланышында үзләштерү	Текст өстендә эш	агымдагы коллектив, индивидуаль	26.05	26.05
69	Елга буена экскурсия. Су буенда куркынычсызлык кагыйдәләре	ныгыту	<u>Беләчәк:</u> -Татарстан халкы яулаган уңышлар <u>Башкара алачак:</u> -Әсәрләр турында мөстәкыйль нәтижәләр ясау	<u>танып-белү</u> модельләштерү билгеләрне табу максатыннан чыгып, анализлау	Укуның дәлилләре(мотивация учения)	Текст өстендә эш	агымдагы коллектив, индивидуаль	31.05	31.05
70	Кабатлау. Г.Хәсәнов Гөблә Р.Миңнуллин Кунакка килегез! Практик эш.	ныгыту	<u>Беләчәк:</u> -Татарстан халкы яулаган уңышлар <u>Башкара алачак:</u> -Әсәрләр турында мөстәкыйль нәтижәләр ясау	<u>коммуникатив</u> Сораулар куелышы Информация табуда һәм туплауда инициативалы бердәмлек	Укуның дәлилләре(мотивация учения)	Текст өстендә эш	агымдагы коллектив, индивидуаль	31.05	31.05

Укыту –методик комплекты:

Дәреслекләр: Татарстан Республикасы Мәгариф һәм Фән министрлыгы тарафыннан рөхсәт ителгән.

Әдәби уку– татар башлангыч гомуми белем бирү мәктәбенең 3 нче сыйныфы өчен дәреслек 3 кисәктә, Г.М.Сафиуллина, Ф.Ф. Хәсәнова, Ә.Г.Мөхәммәтжанова, Казан, “Мәгариф – Вақыт” нәшрияты, 2013 ел.

“Татар башлангыч гомуми белем бирү мәктәбенең 3 нче сыйныфында эшләүче укытучылар өчен методик кулланма” Г.М.Сафиуллина, Казан, “Мәгариф – Вақыт” нәшрияты, 2013 ел.

Г.М.Сафиуллина, Әдәби уку - Мөстәкыйль эш дәфтәре- татар башлангыч гомуми белем бирү мәктәбенең 3 нче сыйныфы өчен - Казан, “Мәгариф – Вақыт” нәшрияты, 2013 ел.

Кулланылган әдәбият.

“Мәгариф”, “Ачык дәрес” һәм башка методик газета – журналлар.

Язучыларның балалар өчен китаплары.

Көч һәм рух тамырлары. 1-3 сыйныфлар өчен хрестоматия.

Казан. “Мәгариф”. 2000.

Хикмәтле дә, бизәкле дә Туган тел. ав.Ф.С. Сафиуллина.

Казан. “Мәгариф”. 1998.

Татар балалар әдәбияты. ав. Л.И.Минһаҗева, И.Х. Мияссарова.

Казан “Хәтер” 2009.

Татар халык табышмаклары.

Яр Чаллы “Идел йорт” нәшрияты.2000.

Сүзлекләр

Сайт для детей и взрослых, проводящих время в Интернете:<http://laste.arvutikaitse.ee/rus/html/etusivu.htm>

Планета школа - множество интересностей для учеников и учителей: <http://www.planetashkol.ru/>

<http://festival.1september.ru> - фестиваль педагогических идей "Открытый урок"

Коллекция звуковых эффектов(птицы,насекомые,бытовые звуки,сигналы и много другое): <http://www.tatarovo.ru/sound.html>